

1. 10. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nároky rozvedeného manžela, který není schopen se sám živit

Vstupem do manželství se mezi manželi utváří specifický osobní, ale také samozřejmě právní vztah. Mimo jiné mezi manželi podle zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině vzniká vzájemná vyživovací povinnost. Je logické, že se zánikem manželství všechny tyto vztahy mezi manžely zanikají, což platí i pro vzájemnou vyživovací povinnost.

Vstupem do manželství se mezi manželi utváří specifický osobní, ale také samozřejmě právní vztah. Mimo jiné mezi manželi podle zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině vzniká vzájemná vyživovací povinnost. Je logické, že se zánikem manželství všechny tyto vztahy mezi manžely zanikají, což platí i pro vzájemnou vyživovací povinnost. Po rozvodu je každý z manželů povinen se živit sám. V určitých případech by však tento přístup byl příliš tvrdý a zákon o rodině proto upravuje zvláštní institut, který se nazývá výživné rozvedeného manžela.

Nárok na výživné rozvedeného manžela má pouze ten rozvedený manžel, který není schopen se sám živit. Nedostatek schopností a možností rozvedeného manžela sám se živit může pramenit z nejrůznějších příčin. V těchto souvislostech je možno uvažovat o rozvedeném manželovi, který je například nemocný, invalidní, pečuje o těžce postižené dítě nebo má nějaký jiný důvod, který mu neumožňuje zajistit si výživu vlastní prací či případně výnosem ze svého majetku. Může jít ale i o situaci v dnešní době poměrně běžnou, kdy starší dobře situovaný muž odejde k jiné ženě od své manželky, která celý svůj dosavadní život strávila v domácnosti péčí o děti, tím ztratila svou kvalifikaci a nyní má velké problémy se sama uživit.

Ustanovení § 92 zákona o rodině říká, že rozvedený manžel, který není schopen se sám živit, může žádat od bývalého manžela, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Pokud se nedohodnou, rozhoduje o výživném na návrh některého z nich soud. Soud samozřejmě při svém rozhodování objektivně hodnotí schopnosti a možnosti rozvedeného manžela, který tvrdí, že není schopen se sám živit, a to včetně jeho majetkových poměrů a všech ostatních okolností. Soud také výživné nepřiznává, pokud by jeho poskytování bylo v rozporu s dobrými mravy.

Rozsah vyživovací povinnosti rozvedenému manželovi je stanoven zákonem jako přiměřená výživa. Pod tímto pojmem právní praxe chápe takovou výživu, která pokryje nejen zcela nezbytné osobní potřeby bývalého manžela, ale i jeho další osobní potřeby v přiměřeném rozsahu. Tato vyživovací povinnost předchází vyživovací povinnosti dětí.

Zákon o rodině obsahuje ustanovení § 93, jež je obecně nazýváno tvrdostní klauzulí a podle kterého může soud rozvedenému manželovi, který se porušením manželských povinností na rozvratu manželských povinností převážně nepodílel a kterému byla rozvodem způsobena závažná újma, přiznat proti jeho bývalému manželovi výživné ve stejném rozsahu, jako je vyživovací povinnost mezi manželi - tedy právo na stejnou hmotnou a kulturní úroveň rozvedeného manžela. Tvrdost tohoto ustanovení je spatřována v rozsahu vyživovací povinností. Jde v podstatě o jakousi materiální sankci toho manžela, který převážně přivodil rozvrat manželství a způsobil tak druhému manželovi závažnou újmu. Tato vyživovací povinnost je limitována časem, kdy soud ji může přiznat nejvýše na tři roky od rozvodu.

Právo na výživné rozvedeného manžela samozřejmě zaniká v případě, že oprávněný manžel uzavře nové manželství. Uzavřením manželství vznikne vyživovací povinnost mezi oprávněným manželem a jeho novým manželem. Právo na výživné zanikne také, pokud povinný manžel zemře. Právo na výživné zanikne též poskytnutím jednorázové částky na základě písemné smlouvy.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)